

اقتصاد بخش عمومی

جلد دوم

نویسندگان:

سارا کونولی

دانشگاه انگلیای شرقی انگلستان

آلیستیر مونرو

دانشگاه انگلیای شرقی انگلستان

مترجم:

دکتر مرتضی سامتی

عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان

تابستان ۱۳۸۸

کونولی، سارا، ۱۹۴۰ م. <i>Sara Connolly</i> اقتصاد بخش عمومی (جلد ۲) / سارا کونولی و آلستیر مونرو؛ ترجمه: دکتر مرتضی سامتی. همدان: انتشارات نورعلم، ۱۳۸۸. ۳۵۵ ص. عنوان اصلی: <i>Economics of the Public Sector</i> شماره شابک: (ج ۱) ۶-۷۵-۲۷۲۸-۹۶۴-۹۷۸ شماره شابک: (ج ۲) ۳-۷۶-۲۷۲۸-۹۶۴-۹۷۸ ۱. اقتصاد. ۲. مالیہ عمومی. ۳. مالیات. ۴. بودجه. ۵. دولت. الف. مونرو، آلستیر ب. سامتی، مرتضی ۱۳۳۶ - مترجم. ج. عنوان. دیویی: ۳۳۶	HJ ۱۳۱/۲ الف ۹ ک/ ۱۳۸۸
--	--

انتشارات نورعلم: همدان، میدان آرامگاه، ساختمان روشن، واحد ۵
تهران: خ انقلاب - فخر رازی - روانمهر - پلاک ۸۴ - تلفن ۶۶۹۶۱۷۴۸
noreelm@yahoo.com ۰۹۱۲۳۱۷۰۶۴۳

نام کتاب: اقتصاد بخش عمومی (جلد ۲)

تالیف: سارا کونولی و آلستیر مونرو

ترجمه: دکتر مرتضی سامتی

ناشر: نور علم

چاپ: جام جم

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۸

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

پخش در تهران: کتابیران-۱۵-۶۶۶۶۵۱۱

پخش در همدان: نشر دانشجو ۰۸۱۱-۸۳۷۸۰۱۰

فروش در تهران: روبروی در دانشگاه تهران - پاساژ فروزنده - کتابیران

پایگاه اینترنتی: www.nooreelm.com

قیمت: ۸۷۰۰ تومان

فهرست مطالب

خلاصه.....	۶۲	فصل ۱: اقتصاد ارزشی.....	۱۵
سؤالات.....	۶۳	۱-۱ مقدمه.....	۱۵
برای مطالعه بیشتر.....	۶۳	۱-۲ دولت چیست؟.....	۲۲
منابع.....	۶۳	۱-۳ تغییرات طبیعی و اقتصادی بخش عمومی ..	۲۴
		۱-۴ اندازه دولت.....	۲۷
فصل ۳: عدالت و کارایی.....	۶۵	۱-۵ نتیجه‌گیری.....	۳۳
۳-۱ مقدمه.....	۶۵	خلاصه.....	۳۳
۳-۲ زمانی که عدالت بیشتر به معنای کارایی زیاده‌تر		سؤالات.....	۳۳
است.....	۶۷	منابع برای مطالعه بیشتر.....	۳۴
۳-۳ انتخاب اجتماعی.....	۷۱	منابع:.....	۳۵
۳-۴ توابع رفاه اجتماعی.....	۷۵		
۳-۵ نتیجه‌گرایی.....	۸۰	فصل ۲: منطق اقتصادی حضور دولت.....	۳۹
۳-۶ عدالت در مقابل کارایی: هزینه نهایی وجوه		۲-۱ مقدمه.....	۳۹
عمومی.....	۸۳	۲-۲ تعادل رقابتی.....	۴۰
۳-۷ نتیجه‌گیری.....	۸۸	۲-۳ کارایی.....	۴۵
خلاصه.....	۸۸	۲-۴ کارایی پارتو و بازار.....	۵۲
سؤالات.....	۸۹	۲-۵ تفسیرها.....	۵۵
منابع برای مطالعه بیشتر.....	۸۹*	۲-۶ استدلال‌های بیشتر.....	۶۱
منابع.....	۹۰	۲-۷ نتیجه‌گیری.....	۶۲

فصل ۴: کالاهای عمومی ۹۱	۴-۶ موکل و نماینده ۱۴۷
۴-۱ مقدمه ۹۱	۴-۵ نماینده و دولت ۱۵۱
۴-۲ کالای عمومی چیست؟ ۹۲	۴-۶ نتیجه گیری ۱۵۳
۴-۳ تولید بهینه ۹۵	خلاصه ۱۵۴
۴-۴ چرا بازار شکست می خورد؟ ۹۹	سؤالات ۱۵۵
۴-۵ آیا مداخله دولت همیشه ضروری است؟ ۱۰۱	منابع برای مطالعه بیشتر ۱۵۵
۴-۶ تهیه کالای عمومی توسط دولت ۱۰۵	منابع ۱۵۵
۴-۷ نتیجه گیری ۱۱۰	مفاهیم کلیدی ۱۵۷
خلاصه ۱۱۱	
سؤالات ۱۱۱	فصل ۷: تحلیل هزینه - فایده ۱۵۷
منابع برای مطالعه بیشتر ۱۱۲	۷-۱ مقدمه ۱۵۷
منابع ۱۱۲	۷-۲ بهبودهای بالقوه پارتویی ۱۵۸
	۷-۳ هزینه های فرصتی و اصول CBA ۱۶۱
فصل ۵: پیامدهای خارجی ۱۱۳	۷-۴ مخاطره ۱۶۶
۵-۱ مقدمه ۱۱۳	۷-۵ برآورد منافع ۱۶۸
۵-۲ پیامدهای خارجی و شکست بازار ۱۱۵	۷-۶ تحلیل هزینه و فایده در عمل ۱۷۲
۵-۳ راه حل هایی برای مشکل پیامد خارجی ۱۲۰	۷-۷ تحلیل هزینه - اثربخشی (CEA) ۱۷۶
۵-۴ مشترکات و ازدحام ۱۳۰	۷-۸ نتیجه گیری ۱۷۷
۵-۵ نتیجه گیری ۱۳۲	خلاصه ۱۷۸
خلاصه ۱۳۳	سؤالات ۱۷۸
سؤالات ۱۳۳	منابع برای مطالعه بیشتر ۱۷۹
منابع برای مطالعه بیشتر ۱۳۴	منابع ۱۷۹
منابع ۱۳۴	
	فصل ۸: انتخاب عمومی ۱۸۳
فصل ۶: اطلاعات نامتقارن ۱۳۵	۸-۱ مقدمه ۱۸۳
۶-۱ مقدمه ۱۳۵	۸-۲ فرایند دموکراتیک ۱۸۴
۶-۲ حق بیمه ۱۳۶	۸-۳ مکانیسم های انتخاب عمومی ۱۹۰
۶-۳ اطلاعات نامتقارن ۱۴۰	۸-۴ عدم کارایی قاعده اکثریت ۱۹۶

۲۷۲.....منابع برای مطالعه بیشتر	۱۹۷.....عدم کارایی تحت دموکراسی مستقیم
۲۷۳.....منابع	۲۰۲.....۸-۵ نتیجه گیری
۲۷۵.....فصل ۱۱: اصابت مالیاتی و کارایی	۲۰۳.....خلاصه
۲۷۵.....۱۱-۱ مقدمه	۲۰۳.....سؤالات
۲۷۶.....۱۱-۲ اصابت مالیاتی، تعادل جزئی	۲۰۴.....برای مطالعه بیشتر
۲۸۶.....۱۱-۳ اصابت مالیاتی با رویکرد تعادل عمومی	۲۰۴.....منابع
۲۹۱.....۱۱-۴ هزینه های مالیات	۲۰۵.....فصل ۹: شکست دولت
۲۹۶.....۱۱-۵ مالیات بهینه	۲۰۶.....۹-۱ مقدمه
۲۹۸.....۱۱-۶ نتیجه گیری	۲۰۸.....۹-۲ مسایل نمایندگی
۲۹۹.....خلاصه	۲۱۶.....۹-۳ بوروکراسی انحصاری
۲۹۹.....سؤالات	۲۲۴.....۹-۴ رنت جویی
۲۹۹.....منابع برای مطالعه بیشتر	۲۲۸.....۹-۵ مقایسه نهادها
۳۰۰.....منابع	۲۳۱.....۹-۶ نتیجه گیری
۳۰۱.....فصل ۱۲: مباحث بین دوره ای	۲۳۲.....خلاصه
۳۰۱.....۱۲-۱ مقدمه	۲۳۳.....سؤالات
۳۰۵.....۱۲-۲ انتخاب بین دوره ای و مالیاتها	۲۳۳.....منابع برای مطالعه بیشتر
۳۱۴.....۱۲-۳ بدهی و محدودیت بر وجه دولت	۲۳۴.....منابع
۳۱۸.....۱۲-۴ نتایج بلند مدت سیاست مالیاتی	۲۳۹.....فصل ۱۰: مالیات
۳۲۵.....۱۲-۵ نتیجه گیری	۲۳۹.....۱۰-۱ مقدمه
۳۲۶.....خلاصه	۲۴۰.....۱۰-۲ نظام های مالیاتی
۳۲۷.....سؤالات	۲۵۴.....۱۰-۳ مالیاتها در بریتانیا و سایر کشورها
۳۲۷.....منابع برای مطالعه بیشتر	۲۵۷.....۱۰-۴ بحثهای اخیر
۳۲۸.....منابع	۲۶۴.....۱۰-۵ فرآیند بودجه بندی
۳۳۱.....فصل ۱۳: مالیات بر نیروی کار	۲۷۱.....۱۰-۶ نتیجه گیری
۳۳۱.....۱۳-۱ مقدمه	۲۷۲.....خلاصه
	۲۷۲.....سؤالات

۳۳۲.....	۱۳-۲ مدل سازی عرضه نیروی کار
۳۴۲.....	۱۳-۳ مالیات بر درآمد و ناکارایی
۳۴۸.....	۱۳-۴ پرداختهای انتقالی و عرضه نیروی کار
۳۵۳.....	۱۳-۵ نتیجه گیری
۳۵۳.....	خلاصه
۳۵۴.....	سؤالات
۳۵۴.....	منابع برای مطالعه بیشتر
۳۵۴.....	منابع
جلد دوم	
۳۵۷.....	فصل ۱۴: نابرابری درآمد
۳۵۷.....	۱۴-۱ مقدمه
۳۶۰.....	۱۴-۲ اندازه گیری نابرابری
۳۶۶.....	۱۴-۳ موضوعات عملی
۳۷۲.....	۱۴-۴ مقایسه های بین المللی و روندهای اخیر
۳۷۹.....	۱۴-۵ توضیح روندها
۳۸۲.....	۱۴-۶ علل بنیادی
۳۸۸.....	۱۴-۷ نتیجه گیری
۳۸۹.....	خلاصه
۳۹۱.....	منابع
۳۹۳.....	فصل ۱۵: فقر
۳۹۳.....	۱۵-۱ مقدمه
۳۹۴.....	۱۵-۲ تعریف فقر
۴۰۱.....	۱۵-۳ اندازه گیری فقر
۴۰۶.....	۱۵-۴ روندهای اخیر در فقر
۴۱۳.....	۱۵-۵ تغییر ماهیت فقر
۴۱۷.....	۱۵-۶ نتیجه گیری
۴۱۸.....	خلاصه
۴۱۸.....	سؤالات
۴۱۹.....	منابع برای مطالعه بیشتر
۴۱۹.....	منابع
۴۲۱.....	فصل ۱۶: بیمه های اجتماعی و دولت رفاه
۴۲۱.....	۱۶-۱ مقدمه
۴۲۶.....	۱۶-۲ بیمه اجتماعی
۴۲۹.....	۱۶-۳ شکست بازار و بیمه اجتماعی
۴۳۵.....	۱۶-۴ دولت رفاه و بیمه های اجتماعی در عمل
۴۴۲.....	۱۶-۵ بحران در دولت رفاه
۴۴۹.....	۱۶-۶ نتیجه گیری
۴۴۹.....	خلاصه
۴۵۰.....	سؤالات
۴۵۰.....	منابع برای مطالعه بیشتر
۴۵۰.....	منابع
۴۵۳.....	فصل ۱۷: سیاست اجتماعی
۴۵۳.....	۱۷-۱ مقدمه
۴۵۴.....	۱۷-۲ سیاست های مبارزه با فقر
۴۶۰.....	۱۷-۳ دولت رفاه در انگلستان
۴۶۶.....	۱۷-۴ اصلاحات دولت رفاه
۴۷۲.....	۱۷-۵ سیستم رفاهی کنونی
۴۸۰.....	۱۷-۶ حق شهروندی و دولت رفاه
۴۹۱.....	۱۷-۷ نتیجه گیری
۴۹۳.....	خلاصه
۴۹۳.....	سؤالات
۴۹۳.....	منابع برای مطالعات بیشتر
۴۹۴.....	منابع

فصل ۱۸: مستمری‌های بازنشستگی و زمان پیری..... ۴۹۷	منابع..... ۵۵۸
۱۸-۱ مقدمه..... ۴۹۷	فصل ۲۰: آموزش و کارآموزی..... ۵۶۱
۱۸-۲ مستمری‌های بازنشستگی، شکست بازار و برابری..... ۴۹۸	۲۰-۱ مقدمه..... ۵۶۱
۱۸-۳ انفجار زمانی جمعیت <i>OECD</i> ۵۰۳	۲۰-۲ سرمایه‌گذاری بهینه..... ۵۶۴
۱۸-۴ فقر بازنشستگان در انگلستان..... ۵۱۲	۲۰-۳ شکست بازار..... ۵۷۰
۱۸-۵ سیمای متغیر جامعه..... ۵۱۷	۲۰-۴ اصلاح نظام آموزشی <i>UK</i> ۵۷۷
۱۸-۶ مراقبت و کهنوت..... ۵۲۰	۲۰-۵ تأمین مالی دانش‌آموزان..... ۵۹۰
۱۸-۷ نتیجه‌گیری..... ۵۲۶	۲۰-۷ نتیجه‌گیری..... ۵۹۷
خلاصه..... ۵۲۷	سوالات..... ۵۹۸
سوالات..... ۵۲۷	منابع برای مطالعه بیشتر..... ۵۹۹
منابع برای مطالعه بیشتر..... ۵۲۸	منابع..... ۵۹۹
منابع..... ۵۲۸	
فصل ۱۹: بهداشت و درمان..... ۵۳۱	فصل ۲۱: خصوصی‌سازی و مالکیت اجتماعی..... ۶۰۳
۱۹-۱ مقدمه..... ۵۳۱	۲۱-۱ مقدمه..... ۶۰۳
۱۹-۲ اقتصاد بهداشت و درمان..... ۵۳۳	۲۱-۲ مالکیت عمومی یا خصوصی؟..... ۶۰۵
۱۹-۳ شکست بازار و مراقبتهای بهداشتی..... ۵۳۵	۲۱-۳ مالکیت، انگیزه‌ها و کارایی..... ۶۱۴
۱۹-۴ سیستمهای مراقبتهای بهداشتی و درمانی و ضعفهای آنها..... ۵۳۸	۲۱-۴ فرایند خصوصی‌سازی در بریتانیا..... ۶۲۲
۱۹-۵ هزینه‌های خدمات درمانی تعدیل شده..... ۵۳۸	۲۱-۵ اثر خصوصی‌سازی در بریتانیا..... ۶۲۹
۱۹-۶ شبه بازارها و اصلاحات در دو سیستم بهداشت و درمان..... ۵۴۷	۲۱-۶ نتیجه‌گیری..... ۶۳۸
۱۹-۷ نتیجه‌گیری..... ۵۵۶	خلاصه..... ۶۳۸
خلاصه..... ۵۵۶	سوالات..... ۶۳۹
سوالات..... ۵۵۷	منابع برای مطالعات بیشتر..... ۶۳۹
منابع برای مطالعه بیشتر..... ۵۵۷	منابع..... ۶۳۹

فصل ۲۲: قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری رقابتی..... ۶۴۱	۲-۲۴ چرا دولت دارای چندین اندازه است؟ ... ۷۰۶
۲۲-۱ مقدمه ۶۴۱	۳-۲۴ اتحادیه اروپا ۷۱۹
۲۲-۲ تئوری قانون‌گذاری ۶۴۲	۴-۲۴ مسأله واگذاری در اتحادیه اروپا ۷۲۴
۲۲-۳ قانون‌گذاری و خصوصی‌سازی ۶۷۱	۵-۲۴ نتیجه‌گیری..... ۷۳۳
۲۲-۴ ساختار قانون‌گذاری ۶۴۹	خلاصه..... ۷۳۳
۲۲-۵ قانون‌گذاری صنایع خصوصی سازی شده در نتیجه‌گیری..... ۶۵۹	سؤالات ۷۳۴
خلاصه..... ۶۶۰	منابع برای مطالعات بیشتر ۷۳۵
سؤالات..... ۶۶۰	منابع..... ۷۳۵
منابع برای مطالعات بیشتر ۶۶۱	
منابع..... ۶۶۱	
فصل ۲۳: محیط‌زیست..... ۶۶۳	
۲۳-۱ مقدمه ۶۶۳	
۲۳-۲ عدالت و محیط‌زیست..... ۶۶۴	
۲۳-۳ ابزارهای متکی به بازار و سیاست ۶۶۴	
۲۳-۴ جاده‌ها و محیط‌زیست..... ۶۸۱	
۲۳-۵ آلودگی فرامرزی و مشترکات جهانی..... ۶۸۶	
۲۳-۶ گرم شدن کره زمین..... ۶۹۱	
۲۳-۷ نتیجه‌گیری..... ۷۰۰	
خلاصه..... ۷۰۰	
سؤالات ۷۰۰	
منابع برای مطالعات بیشتر ۷۰۱	
منابع..... ۷۰۲	
فصل ۲۴: مسایل فدرال و اتحادیه اروپا..... ۷۰۵	
۲۴-۱ مقدمه ۷۰۵	

مقدمه نویسندگان

در بسیاری از متن‌های آکادمیک، مقدمه مکانی است برای توضیح نویسندگان در مورد اینکه چرا اقدام به نوشتن کتاب نموده اند، یک مقدار در مورد اهداف خوانندگان کتاب صحبت می کنند و اینکه چگونه مدرسین می توانند اپکتاب را درس بدهند و در نهایت تشکر از افرادی که به آن‌ها در نوشتن کتاب کمک کرده اند. مقدمه ما هم جدای از این قاعده نیست. نظیر بسیاری از نویسندگان آماتور که به خاطر نبودن یک متن مناسب ناراحت هستند. در این مورد امیدواریم کتابی باشد که هم به روز باشد و هم حاوی مستنداتی در مورد سیاست‌های عمومی و در عین حال مستند بر تئوری‌های اقتصاد خرد. همچنین امید ما این است که کلیه جنبه‌های فعالیت دولت شامل: مخارج و مالیات‌ها، قانون گذاری و توزیع مجدد، کالای خصوصی و عمومی، پوشش داده شده باشد.

فکر ما این است که این کتاب برای دانشجویان کارشناسی، برای کسانی که اصول اقتصاد خرد را مطالعه کرده و می خواهند بدانند این اصول چگونه در درک فعالیت‌های دولت بکار می رود، مفید است. همینطور کتاب بعضی آشنایی‌ها در مورد ابزارهای اساسی که بتواند تکنیک‌های اقتصاد خرد را راحت تر بکار برد. یک مقدار کمی ریاضیات در کتاب بکار رفته که بسیار با ارزش است، تا آنجا که دانشجویان با نوعی علاقه مندی در اقتصاد سیاست عمومی، اما با زمینه‌هایی بجز اقتصاد بتوانند به مفاهیم دست یابند. مطابق فن تعلیم، کتاب بصورت یک سنگ زیر بنایی بین متن‌های مقدماتی مورد علاقه دانشجویان و متن‌های میانی تئوری اقتصاد طراحی شده است. کتاب داری تعایفی از مفاهیم، سوالات مروری و خلاصه‌ها می باشد ولی از آنجا که حوزه وسیعی از مطالب پوشش داده شده است، به صورت خودآموز طراحی نشده است. بجای آن در انتهای هر بخش منابع زیادی وجود دارد که بویژه برای خوانندگان متخصص در این زمینه برای فهم بیشتر مطالب درج گردیده است.

همچنین تلاش کرده ایم جنبه‌های اصلی هر موضوع را پوشش دهیم و طبیعتاً توضیحات کمی در جزئیات هر مطلب داده شده است. انتخاب بخشی از موضوعات ایده شخصی و بخشی نیز بخاطر اهمیت موضوع بوده است. بعضی موضوعات مانند محیط زیست، بهداشت و بازنشستگی در کتاب

آورده شده است ولی نظیر کتاب‌هایی که بهد از ماسگریو نوشته شده از اقتصاد کلان کمتر استفاده شده است. موضوعاتی مانند مسکن، جرم، حمل و نقل و سیاست صنعتی در کتاب نیامده است. کتاب به پنج بخش تقسیم شده است، که بطور جزئی فصول با هم در ارتباط هستند. ولی بهتر است مدرسین خودشان طرح درس را تهیه و اجرا کنند. این تقسیم بندی‌ها خیلی قطعی نیست. برای مثال موضوعات محیط زیست در بخش ۵ و در عین حال تحلیل هزینه فایده و پیامدهای خارجی در بخش ۱ درج گردیده و کاربرد قانون گذاری و خصوصی سازی برای بیان تضاد بین انتخاب عمومی و مدل علاقه مندی‌های دولت بکار گرفته شده است. به روش‌های مختلفی این کتاب می تواند استفاده شود.

در ترم اول ارائه درس اقتصاد بخش عمومی بخش‌های شکست بازار و انتخاب عمومی را شروع می کنیم و بعضی موضوعات انتخابی از سه بخش دیگر را تدریس می کنیم. در ترم دوم بقیه فصول باقیمانده تدریس می شود.

در درس سستی مالیه عمومی فصل‌های ۱ تا ۷ و سپس بحث مالیات‌ها تدریس می شود و در بحث‌های جدید قانون گذاری و خصوصی سازی به آن اضافه شده است. در درس سیاست‌های اجتماعی عمده بحث روی بخش ۳ و فصل ۱۳ مالیات بر نیروی کار تمرکز می یابد.

سارا کونولی و آلیستیر مونرو

اعضاء هیأت علمی دانشگاه انگلیای شرقی انگلستان

مقدمه مترجم

پس از بحران اقتصادی سال ۱۹۲۹ به بعد و اهمیت یافتن نقش دولت در فرآیند توسعه اقتصادی به مناسبت توصیه های جان مینارد کینز، پیوسته فعالیت های اقتصادی دولت مورد بحث و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. دیدگاه های مختلفی در این ارتباط شکل گرفته و ادبیات بسیار وسیعی بوجود آمده که در یک مقطع زمانی نام مالیه عمومی و امروزه پس از توسعه و تکامل آن با نام اقتصاد بخش عمومی شناخته شده است. ذکر نام پل سامونلسن به عنوان پدید آورنده نقطه عطف حرکت از بحث مالیه عمومی به سمت اقتصاد بخش عمومی توسط انتشار مقاله معروف «تئوری هزینه های عمومی دولت» در سال ۱۹۵۵ خالی از لطف نیست. سپس اقتصاد بخش عمومی در قالب دو بحث اساسی و مرتبط «انتخاب عمومی و مالیه عمومی» تدوین و هر بار در این دو حوزه مطالب جدید تری مطرح شده، به گونه ای که امروزه بحث هایی نظیر تئوری های جدید رای گیری، محیط زیست، قانون گذاری، خصوصی سازی، توزیع های بین نسلی، آموزش و کارآموزی، بهداشت و درمان و غیره نیز مطرح است که در فصول مختلف این کتاب علاوه بر بحث های سستی قابل مشاهده است و این از ویژگی های آن به شمار می رود.

در کشور عزیز ما ایران نیز توسعه و شناخت بیشتر ادبیات اقتصاد بخش عمومی با توجه نوع اقتصاد بسیار حائز اهمیت است زیرا که بخش عظیمی از فعالیت های اقتصاد ما در حوزه اقتصاد دولت شکل می گیرد. در این ارتباط نام فرزانه گانی چون استاد محمد حسین تمدن جهرمی و استاد جشید پژویان به عنوان پیش گامان توسعه ادبیات اقتصاد بخش عمومی در ایران مطرح است. جا دارد این تلاش اندک را به هر دو استاد بزرگ خود تقدیم نمایم.

در ترجمه مقدماتی برخی از فصول این کتاب آقایان دکتر همایون رنجبر و دکتر محمد خضری و همچنین سرکار خانم دکتر مهشیدی شاهچرا همت ورزیده اند که از تلاش آن ها صمیمانه تشکر می کنم. بجاست از سرکار خانم بدری صمدانی بخاطر تایپ، از آقای نریمانی بخاطر ویرایش نهایی کتاب، از

آقای مهدی کارنامه حقیقی بخاطر ترسیم نمودارها و از آقای دکتر نادر مهرگان که تسهیلات چاپ کتاب را فراهم نموده‌اند تشکر نمایم. از همسرم سرکار خانم سوسن صامتی که در برگردان تخصصی برخی جملات متن کمک کرده‌اند و از فرزندانم سروش، صبا و سجاد نیز بخاطر صبوریشان به هنگام ترجمه کتاب تشکر می‌کنم.

از خوانندگان عزیز خواهشمندم اشکالات متن را به آدرس sameti@ase.ui.ac.ir ارسال فرموده تا در چاپ‌های بعدی اصلاح شود.

مرتضی صامتی

تابستان ۱۳۸۸